

คำประกาศราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหา

ในวโรกาสที่มหาวิทยาลัยมหิดลทูลเกล้าฯ ถวาย

ปริญญาแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

วันพฤหัสบดีที่ 2 กรกฎาคม 2530

นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหา
เป็นต้นมา ได้ทรงดำรงมั่นคงอยู่ในทศพิธราชธรรม 10 สังคหวัตถุ 4 และจักรวรรดิวัตร 12 ประการ อย่าง
ครบถ้วนบริบูรณ์มาโดยตลอด ทั้งยังได้ทรงตั้งมั่นอยู่ในธรรมแห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ทรงมีพระราชอุตสาหะ
ในพระราชกิจใหญ่ๆน้อยๆเพื่อความเจริญของประเทศชาติ และความสุขสมบูรณ์ของประชาชน ทรงตั้งอยู่ในชั
ติยราชประเพณีไม่ประพฤติผิดจากราชกรรยานวัตร นิติศาสตร์ ราชศาสตร์ ไม่ทรงประพฤติให้คลาดจากความ
ยุติธรรม ทรงอุปถัมภ์ยกย่องคนมีคุณความชอบควรอุปถัมภ์ยกย่อง ยิ่งความปลื้มปิติโสมนัสแก่บรรดาผู้ที่ไ
สนองพระมหากรุณาธิคุณโดยใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาท นับเป็นที่ประจักษ์ชัดเจนแก่ชนทั่วไปทั้งในประเทศ
และต่างประเทศว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเอื้ออาทรในสุขและทุกข์ของประชาชนทุกหมู่เหล่า
โดยเฉพาะผู้ที่เจ็บไข้ได้ป่วย ได้ทรงตั้งหน่วยแพทย์หลวง หน่วยแพทย์พระราชทาน หน่วยทันตกรรม
พระราชทาน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมจัดให้มีแพทย์ตามขอบเขตเสด็จฯ เพื่อตรวจรักษาผู้ป่วยใน
การเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพระราชกรณียกิจ และการเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไป
ประทับแรมทรงเยี่ยมราษฎรในภาคต่าง ๆ ทุกคราว ในการตรวจรักษาคนไข้ บางครั้งพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวจะทรงมีลายพระหัตถ์ในใบสั่งยาทรงอธิบายการใช้ยา แก่ชาวชนบทด้วยภาษาหรือความหมายง่าย ๆ
ในบางคราวก็ทรงป้อนยาแก่เด็กป่วยด้วยพระองค์เอง นอกจากจะพระราชทาน ทั้งยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม
และอาหารแก่ผู้ป่วยที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทแล้ว หากป่วยหนักก็จะทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมรา
ชานุเคราะห์ให้เข้ารับการรักษาหรือผ่าตัดในโรงพยาบาล ทั้งในส่วนภูมิภาคและในกรุงเทพมหานครทรงจัดให้มี
สัณยแพทย์อาสา ของราชวิทยาลัยสัณยแพทย์แห่งประเทศไทยและของสมาคมสไต คอ นาสิกแพทย์แห่ง
ประเทศไทย ตลอดจนจักษุแพทย์ตามเสด็จพระราชดำเนินออกไปตรวจรักษา และผ่าตัดผู้ป่วยที่ทรงรับไว้รักษา
ในโรงพยาบาลเหล่านี้ ยังความอบอุ่นแก่ประชาชนในทุกแห่งที่เสด็จพระราชดำเนินไปถึงด้วยเดชพระบารมี
บังเกิดความปลอดภัยแก่ผู้ป่วยโดยถ้วนหน้า นอกจากนี้ยังได้ทรงอุปการะแก่บุคคลทั้งหลายทั้งพระภิกษุอาพาธ

ที่ทรงคุ้นเคย หรือเมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่ามีข้าพบุลละอองธุลีพระบาทได้เจ็บป่วยลง พระเมตตาอันใหญ่หลวงนี้ มีอาจจะหาประมุขแห่งประเทศใดมาเปรียบเสมือนได้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระทัยในการศึกษา การค้นคว้าวิจัยเพื่อการพัฒนา ในทางวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์การแพทย์ และวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ทรงใฝ่รู้และทรงศึกษาในวิชาที่สนพระทัยโดยลึกซึ้ง เป็นที่ยอมรับในหมู่นักวิชาการทั้งหลายว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นนักวิชาการโดยแท้จริง ได้ทรงศึกษาวิชาแพทยศาสตร์ในแขนงต่าง ๆ ทั้งโดยพระองค์เองและจากแพทย์ โดยเฉพาะในวิชาที่เกี่ยวกับ กายวิภาคศาสตร์ สรีรวิทยา เภสัชวิทยา และวิชาอื่น ๆ ในขอบเขตที่สามารถจะพระราชทานความคิดเห็นในทางปฏิบัติได้อย่างดีเยี่ยม ดังที่ทราบกันดีในหมู่แพทย์ที่สนองพระมหากรุณาธิคุณใช้ชีวิตพระกรุณา

ในส่วนที่เกี่ยวกับแพทยศาสตร์ศึกษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงส่งเสริมให้เกิดคณะแพทยศาสตร์ขึ้นในส่วนภูมิภาค และได้พระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์นานาประการ ทั้งด้านการศึกษา การบริการและการค้นคว้าวิจัย แก่โรงเรียนแพทย์ต่าง ๆ มาโดยตลอด ในบางกรณีก็เป็นพระราชดำริส่วนพระองค์ มีอาทิ พระราชทานทุนเริ่มแรกในการก่อสร้างอาคารหอพักผู้ป่วยมะเร็ง เพื่อรักษาและการค้นคว้าวิจัย แก่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงครลานครินทร์ พระราชทานพระราชดำริแก่รัฐบาล ขอให้ขยายโรงพยาบาลของจังหวัดใหญ่ ๆ ในภาคต่าง ๆ เป็นโรงพยาบาลหลักโดยมีโรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชและโรงพยาบาลชุมชนเป็นโรงพยาบาลบริวาร

เพื่อขยายการศึกษาแพทยศาสตร์ต่อไปในอนาคต พระราชดำริในเรื่องการก่อตั้ง “มูลนิธิอานันทมหิดล” เพื่อพระราชทานแก่อาจารย์แพทย์ไปศึกษาวิจัยต่อ ณ ต่างประเทศ ที่เริ่มมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2502 มาจนบัดนี้นั้น บังเกิดคุณประโยชน์มหาศาลแก่การแพทยศาสตร์ศึกษาของประเทศไทยอยู่ในขณะนี้

ในส่วนที่เกี่ยวกับ “มหาวิทยาลัยมหิดล” พระมหากรุณาธิคุณที่ได้พระราชทานพระนามาภิไธย “มหิดล” เป็นมงคลนามแก่มหาวิทยาลัยนี้ เมื่อปีพุทธศักราช 2512 ตลอดจนกระแสพระราชดำริต่าง ๆ ที่ได้พระราชทานไว้ในครั้งนั้น ล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้

ในส่วนพระราชจรรยานุวัตรที่สำคัญที่สุดนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นแบบอย่างแห่ง “การเสียสละ” แก่บรรดาแพทย์ทั้งหลาย ในการเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรจะทรงพระเมตตาให้แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร และพยาบาล ตามโรงพยาบาลในส่วนภูมิภาคนั้นทั่วไปทุกจังหวัด ทุกอำเภอได้เข้ามารับใช้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาทในการตรวจรักษาผู้ป่วย อีกทั้งยังมีแพทย์เป็นจำนวนมาก ทั้งจากโรงเรียนแพทย์ทุกแห่ง และจากโรงพยาบาลในสังกัดอื่น ๆ ที่มีความจงรักภักดีในพระกรุณา ได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยไปปฏิบัติราชการในพระองค์ ตามขอบเขตเสด็จพระราชดำเนินในหน้าที่ต่าง ๆ ประเภทกัน ทำให้แพทย์

เหล่านี้ได้เรียนรู้ ได้พบเห็นและบังเกิดความประทับใจในพระราชกรณียกิจและพระราชกรณียกิจที่ทรงมีต่อประเทศชาติและต่อประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ทั้งยังได้ตระหนักถึงพระราชวิริยะอุตสาหะ ทนลำบากทุกประการในการที่จะทรงเสียดสละทำงานเพื่อสังคม ทรงมุ่งระวังให้สังคมนี้ดีขึ้น และบังเกิดความเสมอภาคขึ้นในสังคม ทรงชักชวนนักวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ กัน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนออกไปทำงานร่วมกันด้วยความสมัครสมานสามัคคี เพื่อให้บรรลุพระราชปณิธานบังเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน แพทย์โดยเฉพาะจากคณะแพทยศาสตร์ที่ได้มีโอกาสเรียนรู้แบบอย่างแห่งความเป็นผู้เสียสละดังนี้แล้ว ย่อมหล่อหลอมศิษย์ให้ดำรงตนมั่นคงอยู่ในความเสียสละอยู่เป็นนิจได้ง่ายเข้า ราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทยได้ประกาศยกย่องพระราชกรณียกิจในข้อนี้ไว้เป็นมูลเหตุอันสำคัญในการพิจารณา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสมาชิกกิตติมศักดิ์ อันทรงเกียรติของราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย

เพื่อความเป็นสวัสดิมงคลแก่มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อเพิ่มพูนเกียรติคุณแก่คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล และคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ตลอดจนศักดิ์ศรีแห่งผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์ทั้งหมดในราชอาณาจักรนี้ อีกทั้งเพื่อเป็นเครื่องยืนยันในความจงรักภักดีในพระกรุณา ในวโรกาสมหามงคลสมัยที่ได้ทรงเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบในปีพุทธศักราช 2530 นี้ ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและพระราชกรณียกิจนานับประการในทางการแพทย์ ดังที่ได้พรรณามานี้ สภามหาวิทยาลัยมหิดล จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ให้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ของมหาวิทยาลัยมหิดล แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

ครั้งนี้จึงถือเป็นวโรกาสมหามงคลอันพิเศษยิ่ง และนับเป็นครั้งแรกในประวัติอันยาวนานของมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งสืบเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์และคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในอดีต ที่จะทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์นี้ เป็นพระองค์แรกและพระองค์เดียว แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ แม้ว่าจะมีทรงอยู่ในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม แต่ก็ทรงพร้อมด้วยเกียรติและศักดิ์ แห่งปริญญานี้ทุกประการ

ในวโรกาสมหามงคลสมัยนี้ บรรดาคณาจารย์ ข้าราชการ บัณฑิตใหม่ และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล และผู้ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ที่นี้ พร้อมใจกันขอตั้งสัตยาธิฐาน ด้วยอานุภาพแห่งพระรัตนตรัย ขอถวายพระพรชัยมงคล แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้ทรงบำเพ็ญราชธรรมให้สำเร็จประโยชน์แก่มหาชนทั่วหล้า และขอเดชเทพดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ จงอภิบาลรักษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ กับทั้งพระบรมราชวงศ์ให้สถาพรดำรงมั่นพันสรรพพิบัติอุปัทวันตราย ทรงเจริญพระชนมายุและสวัสดิมงคลเป็นนิตย์กาล